

Posudek oponentky k diplomové práci Kataríny Pachové „Interakcie medzi mimovládnu organizáciou a ženami pracujúcimi v prostredí pouličného sexbiznisu“

Katedra obecné antropologie FHS UK

Diplomová práce Kataríny Pachové je založená na niekoľikamesačnom terénnom výskume v uliciach jedného slovenského mesta a v priestoroch určite mimovládnej organizácie zaoberajúcej sa sex workery a užívateľmi drog. Autorka sa vo svojej práci pokúsila uchopiť práve stret týchto dvoch svetov, nielen vybrané prizma, skrz ktorú predstavuje svet pouličného *sexbiznisu* – **interakcie** medzi sociálnymi pracovníkmi a *dievčatami* – se nejeví ako šťastný výber. Během čtení předložené práce jsem se jen stěžoval na pocit, že autorka zásadně chyběla náměty pro psaní. Nejedná se přitom o nedostatek inspirace (použitou literaturu považuji za adekvátní jak po kvantitativní, tak po obsahové stránce), nýbrž buď o nedostatek dat, či představitosti, jak stávající data využít či interpretovat.

Neodmyslitelnou součástí konvenčních antropologických textů je snaha co nejpodrobněji přiblížit zkoumaný terén pomocí dialogů, anekdot a malých detailů. Autorka těchto vsuvek užívá v celé práci několik a ty slouží přinejmenším k tomu, abychom se přesvědčili o jejím působení v terénu, kde intenzivně a se zájmem vnímala dění kolem sebe. Škoda, že se jí v psaném textu nepodařilo zachytit komplexnější situace, byť jich v terénu musela zažít celou řadu. Informátoři vstupují do textu jen letmo, na chvíli se jaksi vynoří z mlhy a rychle se pak stáhnou zpět do neznáma. Málo se dozvíme o jejich životech, myšleních, chybí i delší výpovědi či reflexe, interpretace, situovanost. Textu chybí právě etnografická hloubka, což zřejmě pramení z obtížnosti „dostat se“ k informátorům (interakce autorky s ženami pracujícími v pouličném *sexbiznisu* byla vždy mediována sociálními pracovníky). Autorka zkoumá interakci mezi dvěma skupinami, ovšem málo se dozvíme o samotných skupinách. Kdo jsou tyto terénní pracovníci, jaké mají zázemí, věk, záměry v rámci působení v organizaci? Jen o trochu víc se dozvíme o *dievčatach* pracujících v pouličném *sexbiznisu*, nielen verbálna interakcie medzi týmito skupinami je popísaná limitovane. Hlubší reflexi by si zasloužila i etnická příslušnost sex workerů, neboť téměř všechny *dievčata* jsou Romky. Neobvyklý se mi zdál způsob používání technických, tj. etických pojmů. U výrazů jako *dievčata* či *sexbiznis* by se zdálo vhodné, aby byly psané kurzívou či v uvozovkách, v opačném případě se jejich význam posouvá.

Použití konceptu biomoci pro uchopení práce v *sexbiznisu* považuji za vhodný referenční rámec, nerozpracovaně ale působí používání konceptu stigma. Sociální pracovníky staví autorka do role zasvěcených a ženy pracující v pouličném *sexbiznisu* do role stigmatizovaných, tato dichotomizace zůstává ale nerozvinutá. Ještě poznámka k stylistice a formátu diplomové práce. Způsob, jakým je text napsán, považuji za jednu z největších slabín práce. Text je nezábavný, z hlediska konstrukce vět kostrbatý, jeho slovní zásoba je omezená. Čtení ruší i poměrně časté typografické chyby a občasné nesprávné citování (viz např. název časopisu u Parusíková 2000, s. 84). Nuceně působí i většina závěrečných shrnutí na konci

jednotlivých kapitol. Zde se autorce málokdy podařilo analyticky vyhodnotit kapitolu a zpravidla jen shrnuje nebo parafrázuje již popsané poznatky.

Navzdory výše uvedeným nedostatkům hodnotím diplomovou práci jako **dobrou a doporučuji ji k obhajobě**. Lze ocenit snahu autorky podniknout výzkum v takto náročném prostředí doslova za každého počasí. Na konci diplomové práce se zmiňuje o pokračování ve výzkumu s *dievčatami*, snad se jí tedy v budoucnu podaří lépe uchopit svět této velmi marginalizované a těžko dostupné skupiny. V naplnění této snahy jí přeji hodně úspěchů.

Praha, 16.9.2014

Edit Szénássy